

PRESSITEADE

Euroopa eksperdid esitavad Patarei merekindluse kordategemiseks tegevusplaani

Tallinn/ Haag, 12. detsember 2016 - Euroopa juhtiv muinsuskaitseorganisatsioon Europa Nostra ja Euroopa Investeerimispanka Instituut avaldavad täna raporti tegevusplaaniga, kuidas taastada ning arendada **Patarei merekindlust Tallinnas**, mis **Eesti Muinsuskaitse Seltsi** ettepanekul arvati 2016. aastal **Euroopa seitsme enim ohus oleva mälestise** hulka. Euroopa eksperdid tunnustavad Eesti riigi jõupingutusi selle harukordse mälestise päästmiseks, mida on tehtud Riigi Kinnisvara AS kaudu. Siiski ei toeta sõltumatud eksperdid RKAS ettepanekut kogu kompleksi müümiseks erainvestorile, vaid soovivad säilitada riigil üldine kontroll Patarei üle ning viia läbi täiendavaid uuringuid.

Tehniline kava ja finantsplan koostati septembris toimunud neljapäevase töölahetuse põhjal, kui Europa Nostra ja Euroopa Investeerimispanka Instituudi eksperdid külastasid Patareid ning kohtusid Tallinnas riigihalduse minister **Arto Aasa**, kultuuriminister **Indrek Saare**, Tallinna abilinnapea **Taavi Aasa** ning mitmete kodanikuühenduste ja huvigruppidega.

“Patarei merekindlus on erakordne mälestis, mida peab säilitama Tallinna linna üldise arengu lahutamatu osana,” rõhutas raporti koostaja **Peter Bond**, Euroopa Investeerimispanka Instituudi konsultant. 1840. aastal ehitatud Patarei on Eesti suurim terviklikuna säilinud klassitsistlikus stiilis hoone, mis oma silmapaistva arhitektuuriga on kogu Läänemere piirkonnas üks võimsamaid siiani terviklikult säilinud kaitserajatisi. Patarei kajastab nii ajalooliselt kui kultuuriliselt Eesti 19. ja 20. sajandi ajalugu ning on mälestusmärk kümnetele tuhandetele poliitvangidele, keda Patarei vanglas nõukogude ja natsi okupatsioonide ajal kinni peeti.

Vaatamata oma harukordsele ajaloolisele ja muinsuskaitselele väärtusele on see mälestis **erakordselt halvas seisukorras**, kuna mälestist ei ole pikkade aastate jooksul korralikult hooldatud ning selle omanik, Eesti riik on selle säilitamiseks ebapiisavalt investeerinud. Patarei taastamise ja uuesti kasutusel võtu maksumuseks on hinnatud **100 miljonit eurot**, mida tuleks investeerida mitme aasta jooksul.

“Me ei toeta kava müüa kogu kompleks eraarendajatele, nagu soovib Riigi Kinnisvara AS. Väga vähe on üksikasjalikku teavet, eriti restaureerimiskulude kohta, mistõttu müük võib kaasa tuua ettearvamatuid riske. Kogu arenduse rahaline mõttekus erainvestori jaoks on väga kahtlane ilma suure omakapitali või toetuse süstita. Selle tingivad suured kulud ning madal tulupotentsiaal kultuuripärandi taastamisel, mis kaaluvad üles uute kasumlike multifunktsionaalsete ehitiste arendamise. Meid paneb muretsema, et mälestise restaureerimine võib jääda uute hoonete ehitamise varju, seda ei hakata õigeaegselt tegema või jäetakse hoopis tegemata. Patarei mõne osa müümisele erainvestorile ei olda vastu, kuid see peab **toimuma riigi või selle esindaja range järelevalve all**,” leitakse raportis.

Kui riik siiski soovib edasi minna **Riigi Kinnisvara AS ettepanekul** Patarei müügiga, siis soovivad Euroopa eksperdid järgida alltoodud **soovitusi**:

- 1) Koostada ettevalmistav **finantsanalüüs**, selgitamaks, kas on olemas usaldusväärne ärimudel, mis võiks võimalikele investoritele huvi pakkuda. Edaspidised otsused peaksid tuginema sellel uuringul.
- 2) Teha **hädavajalikud parandustööd** katuse kõige nõrgemates kohtades.
- 3) Tagada, et igasugune **leping** igal juhul sätestaks **muinsuskaitsealuse** fondi restaureerimise kindlate ja selgete kriteeriumide järgi ning järgides ranget ajakava.
- 4) Korraldada **eel-valik** pakkujatele, mis võimaldab kontrollida pakkuja tausta ja kvaliteeti ning eeskätt mõõta pakkuja huvi tõsiseltvõetavust enne pakkumise väljakuulutamist.
- 5) Moodustada **juhtrühm**, kelle nõu kasutada edaspidiste tegevuste ja arengute planeerimisel. Juhtrühma liikmeteks peaksid olema mitte üksnes RKAS töötajad, vaid ka teised potentsiaalsed koostööpartnerid nagu näiteks Tallinna Linnavalitsus, Eesti Muinsuskaitse Selts, SA Kalaranna Patarei ning teised kodanikuühendused, samuti kohaliku kogukonna esindajad.
- 6) Esimesel võimalusel läbi viia fordi **täielik tehniline hindamine**. See ei peaks hõlmama mitte üksnes olemasoleva olukorra hindamist, vaid pakkuma välja võimalusi ennistamiseks, k.a. maksumuse esmast hinnangut. Restaureerimistööde meetodite ja tehnikate selgitamiseks tuleks teha proovianalüüse.
- 7) Moodustada **kogenud professionaalidest** tööühm kogu protsessi juhtimiseks ning RKASi meeskonna teadmiste täiendamiseks mõnedes aspektides.

Kui aga valitakse **alternatiivne lahendus**, mida soovib Euroopa ekspertide raport, tuleks lisaks ülanimetatud soovitudele ellu viia ka alltoodud tegevused:

- 8) Läbi viia **detailed uuringud** potentsiaalsete kasutajate osas, eeskätt muuseumide (Eesti Sõjamuuseum), hotellide, restoranide, kontorite, töö- ja õpikodade ning eluruumide osas nende huvi, võimekuse ja täpsete vajaduste hindamiseks.
- 9) Nende uute teadmiste põhjal koostada **finantsanalüüs**, et selgitada reaalsed vajadused ning võimalused ja seejärel hakata optimeerima rahastust, k.a. rahastusvõimaluste ning fondide otsimine.
- 10) Ette valmistada **põhjalik arengustrateegia** koostöös kodanikuühenduste ja teiste partneritega ning seejärel minna edasi plaanitud tegevustega.

Rahastust tuleks otsida mitmest allikast. „Erinevatest allikatest pärit rahastus oleks tõenäoliselt kõige sobivam, ideaalis koos märkimisväärse toetusega Euroopa Liidust, mida toetaks ka Euroopa Investeeringuspanga või mõne muu finantsinstitutsiooni laen ning täiendaks erasektori panus, teatud osa jääks kanda ka Eesti valitsusel,“ märgitakse raportis.

7 enim ohus oleva mälestise 2016 programmi arvatud teiste paikade kohta avaldavad Europa Nostra ja Euroopa Investeeringuspanga Instituut tehnilised ja finantsraportid järgmise aasta alguses. Nendeks on arheoloogiamälestised Ererouyk ja Ani Pemza küla **Armeenias**, Helsingi Malmi lennujaam **Soomes**, Colbert'i pöörsild Dieppes **Prantsusmaal** ja Chiose Kampos **Kreekas**. Eksperdid kohtuvad **Hispaanias** Extremaduras asuva Padua Püha Antoniuse kloostri ning **Türgi** iidse Hasankeyfi linna ja selle ümbruse hindamiseks lähikuudel.

Raportit saab lugeda [siit](#)

Taust

Programm „7 enimohustatud“ juhib tähelepanu ohus olevatele mälestistele ja paikadele Euroopas ning koondab partnereid nii era- kui avalikust sektorist kohalikul, riiklikul ja Euroopa tasandil, et leida neile mälestistele elujõuline tulevik. Programmi algatas 2013. aasta jaanuaris **Europa Nostra** koos asutajaliikme **Euroopa Investeeringuspanga Instituudiga**, assotsieerunud partneriks on Euroopa Nõukogu Arengupank. Programm „7 enimohustatud“ ei ole rahastusprogramm. Selle eesmärgiks on abistada vajalike tegevuste määratlemisel ning toetada „eeskuju jõudu“. Programmi „7 enimohustatud“ toetab Euroopa Liidu programm **Loov Euroopa**.

Europa Nostra on valitsusväliste muinsuskaitseorganisatsioonide katusorganisatsioon Euroopas, kelle hulka kuulub liikmeid 43 Euroopa riigist ja kaugemaltki ning kelle tegevust toetavad paljud avalik-õiguslikud organisatsioonid, eraettevõtted ja üksikisikud. Europa Nostra on kodanikuühiskonna häälekandja, kes on pühendunud Euroopa loodus- ja kultuuripärandi hoidmisele. 1963. aastal asutatud Europa Nostra on tänaseks tunnustatud kui kõige esinduslikum muinsuskaitsevõrgustik Euroopas. Europa Nostra korraldab kampaaniad päästmaks Euroopa ohus olevaid mälestisi, kultuuriloolisi paiku ja maastikke, eeskätt programmi „7 enimohustatud“ kaudu. Ta tõstab esile silmapaistvaid saavutusi EL/ Europa Nostra kultuuripärandi auhindadega. Europa Nostra aitab samuti kaasa Euroopa kultuuripärandi poliitika kujundamisele ja elluviimisele, olles pidevas dialoogis Euroopa institutsioonidega ning koordineerides European Heritage Alliance 3.3 tööd. Europa Nostra president on maailmakuulus ooperilaulja ning dirigent **Plácido Domingo**.

Euroopa Investeeringuspanga Instituut toetab üldise hüvangu nimel erinevaid Euroopa algatusi. Instituut loodi Euroopa Investeeringuspanga juurde jaanuaris 2012 eesmärgiga tuvastada sotsiaalseid, kultuurilisi, hariduslikke ja teadustegevusi, mis aitavad kaasa Euroopa majanduslikule ja sotsiaalsele arengule. Instituudi tegevuse kohta saab lugeda nende kodulehelt <http://institute.eib.org/>

Loov Euroopa on Euroopa Liidu programm, mis toetab kultuuri ja loometegevust, aidates nendel sektoritel rohkem panustada töökohtade loomisesse ja arengusse. Oma 1,46 miljardi eurose eelarvega aastateks 2014 – 2020 toetab programm organisatsioone, mis tegutsevad muinsuskaitse ja kultuuripärandi, kujutavate kunstide, etenduskunstide, kirjastuse, filmi, TV, muusika ja videomängude valdkonnas ning samuti kümneid tuhandeid kunstnikke ning kultuuri ja audiovisuaalse valdkonna professionaale.

Eesti Muinsuskaitse Selts tegutseb ajaloo- ja kultuuripärandi kaitsel Eestis ning muinsuskaitse katusorganisatsioonina kaasab oma tegevusse mitmeid sellise ning üksikisikuid, tugevdades seeläbi kodanike vastutust kultuuri- ja ajaloopärandi säilimise eest ning osavõttu muinsuskaitse liikumisest.

PRESS CONTACTS

Estonian Heritage Society

Helle Solnask, Vice-Chair
E. helle@muinsuskaitse.ee
T. + 372 6412 522
M. + 372 53 49 43 04

Europa Nostra

Joana Pinheiro, Communications Coordinator
E. jp@europanostra.org
T. +31 70 302 40 55
M. +31 6 34 36 59 85

TO FIND OUT MORE

www.muinsuskaitse.ee

[Photos](#) in high resolution of the mission

[Photos](#) in high resolution of Patarei Sea Fortress

www.europanostra.org

<http://7mostendangered.eu/>

twitter.com/europanostra

www.facebook.com/europanostra